

Remissyttrande över promemorian: Anmälningssplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet samt Skogsstyrelsens rapport Underlag för kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet – slutredovisning

Skogsägarföreningen Norra Skog har tagit del av landsbygds- och infrastrukturdepartementets promemoria: Anmälningssplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet samt Skogsstyrelsens rapport Underlag för kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet – slutredovisning . Som remissyttrande hänvisas till vad som framgår av detta utlåtande.

Norra Skog är en skogsägarförening som ägs av 27 000 enskilda skogsägare med ett samlat skogsinnehav på 2,2 miljoner hektar skogsmark i de fyra nordliga länen. Föreningens huvudsakliga uppdrag är att företräda det privata enskilda skogsbruket, driva egen skogsbruksverksamhet och produktion i egen industri samt virkesförmedling av skogsråvara till extern industri.

Bakgrund och övergripande synpunkter

Norra Skog representerar skogsägare och skogsföretag i norra Sverige. Våra medlemmar verkar i ett landskap med långa omloppstider, unika naturvärden och stor betydelse för både klimatnytta och landsbygdsutveckling. Vi ser positivt på ambitionen att säkerställa hållbart skogsbruk och att Sverige fortsatt ska vara ett A-land enligt RED III, vilket minskar administrationen för företag och myndigheter och stärker konkurrenskraften för svensk skogsnäring.

Det är dock avgörande att nya regler utformas så att de är tydliga, rättssäkra och möjliga att tillämpa i praktiken. Reglerna måste ta hänsyn till de stora variationer som finns mellan olika delar av landet, särskilt vad gäller skogarnas åldersstruktur och naturliga dynamik i norra Sverige.

Privata skogsägare har under lång tid haft traditionen att låta skogen stå och växa till hög ålder innan avverkning. Detta har bidragit till att stora delar av den

LI2025/01288
2025-09-23

brukade skogen utvecklat naturvärden. När man inför generella åldersgränser för när skog inte längre får brukas uppstår dock en risk att effekten blir den motsatta. Skogsägare som värnar om sin brukanderätt kan känna sig pressade att avverka tidigare än de annars skulle ha gjort, av oro för att annars förlora möjligheten att bruka sin mark.

En sådan utveckling skulle på sikt kunna leda till att färre skogar tillåts bli riktigt gamla, vilket i sin tur minskar den naturliga variationen och de naturvärden som uppstår i äldre bestånd. Samtidigt ska det understrykas att när en skog avverkas så växer annan skog upp och når högre ålder, vilket bidrar till en kontinuerlig förnyelse och en dynamik i landskapet. Särskilt genom ett aktivt brukande enligt vetenskapliga och beprövade metoder skapas ofta flerskiktade skogar som både kan ge produktionsvärden och bära viktiga biologiska värden.

Norra Skog tillstyrker i huvudsak urvalet av kriterier i promemorians förslag om anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog, samt införandet av markkriterier enligt förnybartdirektivet (RED III).

Vi vill dock särskilt framhålla vikten av att kriterierna för gammal skog utformas så att de speglar de ekologiska och skogliga förutsättningarna i norra Sverige. Vi anser därför att den grundtevägda medelåldern för gammal skog i norra Sverige bör sättas till minst 200 år.

Vi anser även att arealgränsen är ett viktigt kriterium och att den, i likhet med Finland, bör sättas högre för gammal skog än urskog och att det i kriterierna för död ved ska krävas minst 35 m³ död ved per hektar för att klassas som gammal skog.

Vidare vill vi betona behovet av tydliga, rättssäkra och praktiskt tillämpbara regler, samt vikten av att undvika överimplementering och onödig administration.

Definition och kriterier för urskog och gammal skog

Vi tillstyrker införandet av tydliga definitioner och kriterier för både urskog och gammal skog. Det är viktigt att dessa kriterier är mätbara och möjliga att verifiera, så att både myndigheter och markägare kan tillämpa reglerna på ett rättssäkert sätt.

Grundtevägd medelålder – krav på minst 200 år i norra Sverige

Norra Skog anser att den grundtevägda medelåldern är det mest objektiva och rättssäkra kriteriet för att identifiera gammal skog. I norra Sverige präglas skogarna av långa omloppstider och naturligt hög ålder. För att säkerställa att endast verkligt gamla och skyddsvärda bestånd omfattas av regleringen föreslår vi att den grundtevägda medelåldern för gammal skog i norra Sverige sätts till minst 200 år.

LI2025/01288
2025-09-23

Detta är en höjning jämfört med promemorians förslag och motiveras av följande:

- **Ekologisk relevans:** Boreala skogar i norra Sverige utvecklar sina mest värdefulla strukturer och naturvärden först vid mycket hög ålder. Ett högre ålderskrav säkerställer att regleringen träffar rätt bestånd.
- **Rättssäkerhet:** Ett tydligt och högt ålderskrav minskar risken för godtycke och osäkerhet vid tillämpning.
- **Incitament för långsiktigt brukande:** Skogsägare som valt att skjuta upp åtgärder och låta skogen åldras för att utveckla kvalitetsvirke som till exempel knivfura eller stamblock inte ska riskera att omfattas av restriktioner som egentligen är avsedda för orörda naturskogar.

Vi föreslår följande formulering:

För bestånd dominerade av barrträd respektive ädellövträd bör den grundytvågda medelåldern i beståndet vara minst 200 år i norra Sverige och minst 180 år i södra Sverige.

Arealgränser och harmonisering

Vi anser att arealgränserna för gammal skog bör harmoniseras med motsvarande regler i Finland, det vill säga 4 hektar i södra Sverige och 8 hektar i norra Sverige. Detta underlättar både tillämpning och kontroll samt bidrar till likvärdiga konkurrensvillkor inom regionen.

Norra Skog tillstyrker kriteriet i promemorian om att skogsbruksåtgärder under de senaste 80 åren inte ska ha utförts i beståndet.

Kriterier för död ved

Norra Skog anser att volym- och kvalitetskraven på död ved bör höjas för att bättre spegla förhållandena i orörd boreal skog. Vi ser positivt på en differentiering utifrån region och skogstyp, men betonar vikten av att kraven är tydliga och möjliga att verifiera. Vi föreslår att det i norra Sverige ska krävas minst 35 m³ död ved per hektar för att ett bestånd ska klassas som gammal skog.

A-landsstatus

Vi instämmer i bedömningen att det inte finns behov av ytterligare lagändringar för skog som av myndighet konstaterats ha stor biologisk mångfald. Det är viktigt att Sverige tydligt betraktas som ett A-land enligt RED III och att detta framgår av lagtext och tillämpning. Detta minskar risken för överimplementering och onödig administration.

LI2025/01288
2025-09-23

Övergångsregler och administration

Norra Skog vill särskilt betona vikten av rimliga övergångsregler och att företagen ges tillräcklig tid att anpassa sig till de nya kraven. Det är avgörande att nya regler inte leder till onödig administration eller osäkerhet för markägare och företag. Vi avstyrker införandet av ytterligare intyg eller databaser om dessa inte är absolut nödvändiga för att uppfylla direktivets krav.

Undvik överimplementering och säkerställ praktisk tillämpning

Vi vill särskilt betona vikten av att undvika överimplementering av direktivet. Samrådsplikt och befintliga svenska regler är tillräckliga för att säkerställa att uttag av primära skogsbränslen sker i enlighet med direktivets krav. Ytterligare administrativa bördor riskerar att försvåra för både små och stora skogsägare utan att ge mervärde för naturvården.

Avslutande synpunkter

Norra Skog ser positivt på ambitionen att säkerställa hållbart skogsbruk och att Sverige fortsatt ska vara ett A-land enligt RED III. Vi vill dock särskilt framhålla vikten av att kriterierna för gammal skog utformas så att de speglar de ekologiska och skogliga förutsättningarna i norra Sverige, med ett krav på minst 200 års grundytavägd medelålder. Vi ser detta som en rimlig och väl avvägd nivå som stärker både naturvården och rättssäkerheten för markägare.

Vi står gärna till förfogande för dialog och vidare utveckling av regelverket.

För Norra Skog, ekonomisk förening, 794000–2665

Jonas Eriksson
Medlemschef

Stig Högberg
Styrelseordförande Norra Skog